T. C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

www.balioglu.net

SAKARYA ERENLER BELEDİYESİ

2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2019

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 11
7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI 12
8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER 26
9. EKLER 39

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1:31.12.2018 Tarihi İtibariyle Görev Yeri Bazında Personel Sayıları 3
Tablo 2: Belediyenin Sahibi Olduğu Şirketler 4
Tablo 3: 2016 – 2018 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri . 4
Tablo 4: 2016 – 2018 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri .. 5
Tablo 5: 2018 Yılı Bütçe Gider Tahmini ve Gerçekleşen Tutar 5
Tablo 6: 2018 Yılı Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşen Tutar 6
Tablo 7: Kalkınma Ajansına Olan Borçlar 25

www.balioglu.net

KISALTMALAR

AŞ: Anonim Şirket

ÇTV: Çevre Temizlik Vergisi

KDV: Katma Değer Vergisi

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

SASKİ: Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresi

TL: Türk Lirası

ÜFE: Üretici Fiyat Endeksi

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Taşınmaz Kayıtlarının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik Hükümlerine Uygun Şekilde Yapılmaması

2. Tahsis Edilen ve Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

3. Yıl Sonu İşlemlerinde Gelir ve Gider Hesaplarının Hatalı Kullanılması

4. İdari Para Cezalarının Gelirlerden Alacaklar Hesabında İzlenmemesi

5. İller Bankasından Alınan Kredilere İlişkin Borçların Mali Tablolarda Eksik Görünmesi

6. Kurum Tarafından Ödenen Katma Değer Vergilerinin Tamamının İndirim Konusu Yapılması

7. Geçici Kabul Noksanlıkları İçin Yapılan Kesintilerin Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında İzlenmemesi

8. Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresi (SASKİ) Tarafından Erenler Belediyesine Aktarılması Gereken Çevre Temizlik Vergisi Paylarının Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

9. Bilgisayar Yazılım Programları İle Lisans Alımlarının Giderler Hesabında Muhasebeleştirilmesi

10. Kalkınma Ajansına Ödenmesi Gereken Payların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Park ve Bahçeler Müdürlüğünce Doğrudan Teminle Yaptırılan Bazı Yapım İşlerinin Belgelerinden İşin Mahiyetinin Anlaşılamaması

2. Belediyeden İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Almış İşyerlerinden İlan ve Reklam Vergisi Beyannamesi Vermeyenlerin Tespitlerinin Yapılmaması

3. Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması

4. Erenler Belediyesince Büyükşehir Belediyesi Tarafından Elde Edilen Otopark Gelirlerinden Alınması Gereken Payın Takip Edilmemesi

www.balioglu.net

5. İlave Tediyelerin Ödeme Usulünün Mevzuata Uygun Olmaması

6. Belediye Meclisince Asansör Muayene Kuruluşundan Belediyeye Aktarılacak Olan Periyodik Kontrol Ücretine İlişkin Oranın Belirlenmemesi

7. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması İçin Tahsil Edilen Katkı Paylarının Zamanında Gönderilmemesi

8. Gecekondu Fonu Hesabının Amacı Dışında Kullanılması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Erenler Belediyesi Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 127 nci maddesi hükümlerince kurulmuş mahalli idarelerden olup, hizmetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu hükümlerine göre yürüten ilçe belediyesidir.

İlçe Belediyelerinin görev, yetki ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanununun 14 üncü ve 15 inci maddeleri ile 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddelerinde düzenlenmiştir. Büyükşehir ilçe belediyeleri bazı mahalli müşterek nitelikli hizmetleri sunmakla birlikte ulaşım, alt yapı, imar ve bütçe gibi birçok konuda büyükşehir belediyesinin denetimi ve koordine edici yetkisi altında bulunmaktadır. 5216 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde, yetki ve imtiyazlarla ilgili olarak "*Büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyeleri; görevli oldukları konularda bu Kanunla birlikte Belediye Kanunu ve diğer mevzuat hükümleri ile ilgisine göre belediyelere tanınan yetki, imtiyaz ve muafiyetlere sahiptir*." hükmü yer almaktadır.

www.balioglu.net

Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, ilçe belediyelerinin yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafî ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları; kadınlar ve çocuklar için konukevleri açma; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisıhhî müesseseleri ruhsatlandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Gıda bankacılığı yapabilir. Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapabilir, sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütebilir, geliştirebilir ve bu amaçla sosyal tesisler kurabilir, meslek ve beceri kazandırma kurslarını açabilir, işletebilir veya işlettirebilir.

Belediyeler 5393 sayılı Belediye Kanunu ile yapılan düzenlemeye göre, yönetmelik çıkarmak, emir vermek, belediye yasakları koymak ve uygulamak ve kanunlarda verilen cezaları uygulamak ile yetkilidirler. Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin ya da ruhsatların verilmesi de belediyenin yetki ve görevidir.

Belediye gelirlerinden olan vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilinin yapılması özel kanunlara göre belediyelere aittir.

Mahalli idare birimi olan belediyeler üzerinde merkezi idarenin vesayet yetkisi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden önce İçişleri Bakanlığı tarafından kullanılmaktaydı. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden önce tek başına İçişleri Bakanlığına bağlı olan Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile beraber Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü adı altında, 10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde kurulmuştur.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden sonra mahalli idareler alanında İçişleri Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı görevlendirilmiştir. Denetim ve soruşturma İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

Mahalli idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak, takip etmek, sonuçlandırmak ve geliştirmek, mahalli idare yatırım ve hizmetlerinin kalkınma planları ile yıllık programlara uygun şekilde yapılmasını gözetmek, mahalli idareler personelinin hizmet içi eğitimini planlamak ve uygulanmasını takip etmek, mahalli idarelerin teşkilat, araç ve kadro standartlarını tespit etmek gibi konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü yetkilidir.

www.balioglu.net

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafî yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler oluşturulabilir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla olur.

Erenler Belediyesinin 12 adet hizmet birimi bulunmakta olup, Özel Kalem Müdürlüğü doğrudan Belediye Başkanına bağlıdır. Belediyenin 11 adet hizmet birimi ise alan ve amaçlarına göre başkana bağlı olan 2 adet başkan yardımcısına bağlı olarak teşkilatlanmıştır. Erenler Belediyesi teşkilat yapısına ait hiyerarşik sistem bünyesindeki görevler ve personele ilişkin bilgiler Tablo 1'de detaylandırılmıştır.

Tablo 1:31.12.2018 Tarihi İtibariyle Görev Yeri Bazında Personel Sayıları

Müdürlükler ve Birimler	Memur	Sözleşmeli Personel	Kadrolu İşçi	Şirket Personeli	Toplam
Özel Kalem Müdürlüğü	1	1	0	0	2
Yazı İşleri Müdürlüğü	3	0	2	0	5
Fen İşleri Müdürlüğü	5	0	23	24	52
Mali Hizmetler Müdürlüğü	8	0	4	0	12
Temizlik İşleri Müdürlüğü	2	0	1	90	93
Zabıta Müdürlüğü	9	0	4	8	21
İmar ve Şehircilik Müdürlüğü	10	3	4	0	17
Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	2	1	4	0	7
Destek Hizmetler Müdürlüğü	5	0	5	0	10
Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü	2	0	2	0	4
Kentsel Tasarım Müdürlüğü	2	4	0	0	6
Park ve Bahçeler Müdürlüğü	1	0	8	0	9
TOPLAM	**50**	**9**	**57**	**122**	**238**

www.balioglu.net

İlçe belediyelerindeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanınca yapılır. 5393 sayılı Belediye Kanununun *"Norm kadro ve personel istihdamı"* başlıklı 49 uncu maddesinin 7 nci fıkrası gereği, belediye başkanınca, norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde norm kadro sayısına bağlı kalınmaksızın; belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, nüfusu 50.000'e kadar olan belediyelerde bir, nüfusu 50.001-200.000 arasında olan belediyelerde iki, nüfusu 200.001-500.000 arasında olan belediyelerde üç, nüfusu 500.000 ve fazla olan belediyelerde dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilir. Teşkilatlanmada oluşturulan her birim, kendi faaliyet ve görev alanları ile ilgili yönetmeliklerini hazırlayarak, belediye meclisinin onayından geçirerek yürürlüğe koyar ve bu esaslar üzerinden faaliyetlerini sürdürür. Belediyede çalışan memur ve sözleşmeli personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa, işçiler ise 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilir.

Erenler Belediyesinde istihdam edilen 238 personelin; 50'si memur, 57'si işçi, 9'u

sözleşmeli personel ve 122'si şirket personelidir.

Erenler Belediyesinin kurduğu ve/veya sermaye ortağı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 2: Belediyenin Sahibi Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye (TL)	Hisse Oranı (%)
1	ER-YAP İnşaat Yatırım ve Pazarlama A.Ş	100.000,00	99.900,00	99,90

1.3. Mali Yapı

Belediye bütçesi, program bütçe esasına göre hazırlanmak suretiyle mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararıdır.

Bütçe giderlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 3 aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 3: 2016 – 2018 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

Gider Türü	2016 Yılı	2017 Yılı	2018 Yılı	2016-2018 Değişim Oranı (%)	2017-2018 Değişim Oranı (%)
Personel Giderleri	7.631.675,39	8.291.802,02	9.801.927,91	28,44	18,21
S.G.K. Devlet Prim Giderleri	1.201.185,24	1.292.862,66	1.318.948,99	9,80	2,02
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	11.912.037,17	14.664.082,77	16.781.281,42	40,88	14,44
Faiz Giderleri	534.728,77	698.869,79	2.428.107,90	354,08	247,43
Cari Transferler	579.926,84	664.776,08	762.545,93	31,49	14,71
Sermaye Giderleri	4.664.387,73	29.024.800,91	27.728.496,00	494,47	-4,47
Sermaye Transferleri	5.062,88	31.632,67	9.371,25	85,10	-70,37
TOPLAM	**26.529.004,02**	**54.668.826,90**	**58.830.679,40**	**121,76**	**7,61**

Bütçe giderlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 3'te gösterildiği üzere, İdarenin bütçe gideri; 2016/2018 döneminde %121,76 artış göstermiş olup, 2017/2018 döneminde ise %7,61 oranında artış göstermiştir.

Bütçe gelirlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 4 ise aşağıda gösterilmiştir:

www.balioglu.net

Tablo 4: 2016 – 2018 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

Gelir Türü	2016 Yılı	2017 Yılı	2018 Yılı	2016-2018 Değişim Oranı (%)	2017-2018 Değişim Oranı (%)
Vergi Gelirleri	10.032.827,96	9.996.440,12	12.414.369,49	23,74	24,19
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.713.943,10	2.833.416,58	1.995.205,10	-26,48	-29,58
Alınan Bağış ve Yardım İle Özel Gelirler	66.956,00	178.220,00	473.327,34	606,92	165,59
Diğer Gelirler	18.279.509,58	20.884.195,25	24.058.989,31	31,62	15,20
Sermaye Gelirleri	33.623,75	3.351.256,00	1.266.500,00	3666,68	-62,21
Bütçe Gelirleri Toplamı	**31.126.860,39**	**37.243.527,95**	**40.208.391,24**	**29,18**	**7,96**
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı	44.773,53	39.311,19	39.309,67	-12,20	0,002
Net Bütçe Gelirleri Toplamı	**31.082.086,86**	**37.204.216,76**	**40.168.081,57**	**29,23**	**7,97**

Bütçe gelirlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 4'teki veriler dikkate alındığında, bir önceki yıla göre gelirler %7,97 oranında artış göstermiştir. Bu durumun temel sebebi vergi gelirleri ile diğer gelirlerdeki artış tutarlarının yüksek olmasıdır.2018 yılında bir önceki yıla göre sermaye gelirleri ile teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde azalış meydana geldiği görülmektedir.

Belediyenin 2018 dönemi bütçe tahmini ve gerçekleşmeleri Tablo 5 ve Tablo 6'da gösterilmektedir.

Tablo 5: 2018 Yılı Bütçe Gider Tahmini ve Gerçekleşen Tutar

Gider Türü	2018 Yılı Bütçe Gider Tahmini	2018 Yılı Gerçekleşen Bütçe Gideri	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	9.090.000,00	9.801.927,91	107,83
S.G.K. Devlet Prim Giderleri	1.440.000,00	1.318.948,99	91,59
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	22.182.000,00	16.781.281,42	75,65
Faiz Giderleri	750.000,00	2.428.107,90	323,75
Cari Transferler	795.000,00	762.545,93	95,92
Sermaye Giderleri	36.050.000,00	27.728.496,00	76,92
Sermaye Transferleri	310.000,00	9.371,25	3,02
Borç Verme	-	-	
Yedek Ödenekler	4.383.000,00	-	

www.balioglu.net

BÜTÇE GİDER TOPLAMI	**75.000.000,00**	**58.830.679,40**	**78,44**

Buna göre 2018 yılında bütçe giderleri %78,44 seviyesinde gerçekleşmiştir. Faiz giderleri ve personel giderleri kalemlerinde bütçede tahmin edilen tutardan daha fazla harcama yapılmıştır.

Tablo 6: 2018 Yılı Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşen Tutar

Gelirin Türü	2018 Yılı Bütçe Gelir Tahmini	2018 Yılı Gerçekleşen Bütçe Geliri	Gerçekleşme Oranı (%)
Vergi Gelirleri	18.595.000,00	12.414.369,49	66,76
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	4.160.000,00	1.995.205,10	47,96
Alınan Bağış ve Yrd. İle Özel Gelirler	300.000,00	473.327,34	157,78
Diğer Gelirler	27.150.000,00	24.058.989,31	88,62
Sermaye Gelirleri	24.850.000,00	1.266.500,00	5,10
Alacaklardan Tahsilâtlar	-	-	
Bütçe Gelirleri Toplamı	**75.055.000,00**	**40.208.391,24**	**53,57**
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Topl.	-55.000,00	-39.393,29	71,62
Net Bütçe Gelirleri Toplamı	**75.000.000,00**	**40.168.997,95**	**53,56**
Borçlanma	-	-	
TOPLAM	**75.000.000,00**	**40.168.997,95**	**53,56**

Tablo 6'ya göre 2018 yılında bütçe gelirleri %53,56 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bütçe gelirleri içerisinde yer alan alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler kaleminde bütçede tahmin edilen tutarlardan daha fazla gelir sağlanmıştır. Sermaye gelirleri için önemli bir gelir tahmininde bulunulmasına rağmen 2018 yılı içerisinde %5,10 gerçekleşme sağlanmıştır. İdarenin ana gelirlerinden olan vergi gelirlerine bakıldığında ise yapılan tahmin yüksek olmasına rağmen gerçekleşme %66,76 oranında kalmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Belediyenin muhasebe kayıt sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenerek 27.05.2016 tarih 29724 (M) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

www.balioglu.net

5018 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

"Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur." denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanunun 49 ve 80 inci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Mali rapor ve tablo kavramı, belirli bir dönemde bir kurumun mali yapısı ve yükümlülüklerine ilişkin muhasebe kayıtlarında yer alan mali bilgilerin, bir bütün olarak uygulanmakta olan mali raporlama sistemine uygun biçimde sunumunu ifade etmektedir. Mali rapor ve tabloların hazırlanmasından ve gerçeğe uygun ve doğru olarak sunulmasından kamu idarelerinin üst yönetimleri sorumludur. Mali raporlama ile genel olarak kaynakların dağıtımı, uygulanan mali politikaların etkileri ile ileriye yönelik politika oluşturulması ve karar verilmesinde, kamu idaresinin mali durumu, performansı ve nakit akışları hakkında kullanıcılara kapsamlı bilgi sağlanır. Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Mali raporlama kamu idarelerinin;

a) Kaynaklarının dağılımı ve kullanımını,

b) Faaliyetlerinin nasıl finanse edildiği ve nakit ihtiyacının nasıl karşılandığını,

c) Faaliyetlerini finanse edebilme ve sorumlulukları ile taahhütlerini yerine getirebilme yeteneğini,

www.balioglu.net

ç) Mali durumunu ve mali durumundaki değişiklikleri,

d) Kendilerine sağlanan kaynakları bütçelerine uygun ve yasal şekilde kullanıp kullanmadıklarını,

e) Mali işlemlerinde saydam olup olmadıklarını ve hesap verilebilirliğini,

gösterir.

Mali raporlama, bu amaçların gerçekleştirilebilmesi için; kamu idarelerinin varlıkları, yabancı kaynakları, öz kaynakları, gelirleri, giderleri ve nakit akışları hakkında bilgi verir. Kamu idarelerinin dönem içindeki faaliyetlerine ilişkin ayrıntılı bilgi sunmak amacıyla malî tablolarla birlikte açıklayıcı bilgiler de raporlanabilir. Mali raporlama kapsamında üretilen mali tabloların, kullanıcıların karşılaştırma yapabilmelerini mümkün kılmak için son üç dönemin verilerini de içermeleri ve herkes tarafından anlaşılmalarını sağlayacak şekilde, açıklamaları ile birlikte hazırlanmaları esastır.

www.balioglu.net

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,

- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu,

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

www.balioglu.net

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm

faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

www.balioglu.net

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 5 inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm

işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer ikincil mevzuat hükümleri uyarınca, Belediye tarafından oluşturulması gereken Kamu İç Kontrol Sistemi oluşturulmamıştır. Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve kurumlara gönderilen Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberi de dikkate alınarak; Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planının hazırlanması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Bununla birlikte; ön mali kontrol birimi Belediyenin organizasyon yapısında Mali Hizmetler Müdürlüğü bünyesinde yer almaktadır. Belediye bünyesinde iç denetim adına sadece hiyerarşik denetim vardır.

Muhasebe Yetkilisi, Muhasebe Yetkilisi Adayların Eğitimi, Sertifika Verilmesi İle Muhasebe Yetkililerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte belirlenen şartlardan "Muhasebe yetkilisi sertifikası almış olmak" şartını taşımamaktadır. Evrakları ve önemli belgeleri imzalamaya ve onaylamaya yetkili kişiler yazılı olarak belirlenmiştir.

Sonuç itibariyle; iç denetim biriminin örgütlenmesi dikkate alındığında; iç kontrol ortamı, sadece ön mali kontrol ve hiyerarşik denetimle sağlanmaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Sakarya Erenler Belediyesinin 2018 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Taşınmaz Kayıtlarının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik Hükümlerine Uygun Şekilde Yapılmaması

Erenler Belediyesinin Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre tutulan formlara dayanılarak hazırlanan taşınmaz icmal cetvelleri, mevzuata uygun hazırlanmamakla beraber muhasebe kayıtlarıyla da örtüşmemektedir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin "*Kayıt Şekli"* başlıklı 7 nci maddesinde; kamu idaresinin tapuya kayıtlı taşınmazlarını, tapuya kayıtlı olmayan taşınmazlarını, orta mallarını, genel hizmet alanlarını ve tahsislere ilişkin işlemlerini formlar itibariyle tutması gerektiği düzenlenmiştir. Taşınmaz icmal cetvellerinin de bu formlara dayanılarak söz konusu Yönetmeliğe ekli Ek 7 formuna uygun hazırlanacağı belirtilmiştir. Söz konusu yönetmelik kapsamında hazırlanması gereken icmal cetvellerinde taşınmazların adedi, yüzölçümü ve değerinin ayrı ayrı sütunlarda her bir taşınmaz cinsi için girilmesi gerektiği de belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden tapu kayıtlarının envantere, envanter kayıtları sonucunda oluşan taşınmaz icmal cetvellerinin ise muhasebe kayıtlarına dayanak teşkil etmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Tapu Müdürlüğünden tarafımızca alınan, Kurumun mülkiyetinde bulunan taşınmazlara ilişkin tapu kayıtlarına bakıldığında; Erenler Belediyesinin 1003 adet taşınmazı bulunmaktadır. Ancak Belediyenin envanter çalışmalarında kullanılmak üzere Tapu Müdürlüğünden almış olduğu tapu kayıtlarında bu sayının 1041 adet olduğu görülmüştür. Belediye envanteriyle, istemiş olduğumuz tapu kayıtları arasında 38 adet taşınmaz farkı bulunmaktadır. Belediye envanterinde 38 adet taşınmazın fazla olmasının sebebi Belediye ve tapu müdürlüğü tarafından açıklanamamıştır.

Belediyenin yapmış olduğu envanter çalışması incelendiğinde ise; 2018 yılı içerisinde yapmış olduğu taşınmaz icmal cetvellerinin, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik ekinde yer alan Ek 7 formuna göre hazırlanmadığı görülmüştür.

Belediyenin taşınmaz icmalinde sadece arsa ve araziler ile binalar bulunmakta olup yeraltı ve yerüstü düzenlerine ilişkin herhangi bir taşınmaz yer almamaktadır. Kurumun

bilançosuna bakıldığında; 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında köprü, parklar, yollar vb. taşınmazlar bulunmaktadır. Muhasebede bulunan ancak envanterde bulunmayan yeraltı ve yerüstü düzenlerine ilişkin kayıtlar araştırıldığında; muhasebede görünen yeraltı ve yerüstü düzenlerinin envanterde arazi ve arsalar hesabı içerisinde yer aldığı belirtilmiş olup sayılarının ve tutarlarının denetim döneminde belirlenmesinin mümkün olmadığı anlaşılmıştır.

Belediyenin taşınmaz icmal cetvellerinde yeraltı ve yerüstü düzenlerinin yer aldığı varsayımında dahi mali tabloları ile taşınmaz icmal cetveli arasında büyük fark bulunmaktadır. Erenler Belediyesinin mali tablolarında taşınmazlarının toplam değeri 83.427.559,32 TL görünmekte iken Belediyenin 2018 yılı içerisinde yapmış olduğu envanterde bu tutar 58.231.940,87 TL'dir. Söz konusu varsayımda dahi mali tablolar ile taşınmaz icmal cetvellerinde 25.195.618,45 TL'lik (83.427.559,32-58.231.940,87) fark, mali tablolarda yer alan tutarları dayanaksız hale getirmektedir.

Ayrıca icmallerdeki binaların cinslerine bakıldığında Belediyenin kamu konutu ve hizmet binası şeklinde iki cins taşınmazı bulunmakta iken muhasebe kayıtlarında 252 Binalar Hesabında düğün salonu, kültür ve eğlence merkezi, alışveriş merkezi gibi binaları olduğu görülmüştür.

www.balioglu.net

Sonuç olarak, Erenler Belediyesi taşınmazlarına ilişkin tapu kayıtları, envanter ve muhasebe kayıtları arasında bağ kurulamadığından bu hesap alanına ilişkin muhasebede yer alan tutarın doğruluğu ölçülememektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemize ait taşınmazlara ait tapu kayıtları İmar Müdürlüğü tarafından incelemesi yapılmaktadır. İnceleme bittikten sonra kayıtlar Emlak Müdürlüğüne verilerek belediyemiz adına değer kaydı yapılacak, muhasebe kayıtları düzeltilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye tarafından bulgumuza iştirak edilerek gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir. Ancak muhasebe kayıtlarının yılı içinde mevzuata uygun olarak yapılmaması nedeniyle, 2018 yılı mali tablolarında 250, 251 ve 252 hesapları gerçeği yansıtmamaktadır.

BULGU 2: Tahsis Edilen ve Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Erenler Belediyesinin, diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis ettiği taşınmazlar ile

tahsisli kullandığı taşınmazlar muhasebe kayıtlarında yer almamaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe Muhasebe Yönetmeliğinin 25 Maddi Duran Varlıklar Hesap grubuna ilişkin işlemlerin anlatıldığı 187 nci maddesinin 2/a/5 bendinde;

"Kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazlar, bunlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenler ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanlar yardımcı hesaplar itibarıyla izlenir." denilmektedir.

Aynı Kanunun 189 uncu maddesi arazi ve arsaların, 191 inci maddesi yer altı ve yer üstü düzenlerinin, 193 üncü maddesi ise binaların tahsis edildiğinde veya tahsisli kullanımında kayıtların nasıl yapılması gerektiği yer almaktadır. Mevzuata göre Erenler Belediyesince diğer kamu idarelerine tahsis edilen taşınmazlara ilişkin niteliğine göre 250.02/251.02/252.02 alacak, 500 Net Değer Hesabına borç kaydı yapılması gerekmektedir. Ayrıca tahsis edilen yer altı ve yer üstü düzenleri ile binalara ilişkin amortisman tutarları 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç, 500 Net Değer Hesabına alacak kaydı yapılması gerektiği düzenlenmiştir. Tahsisli kullanılan taşınmazlara ilişkin ise niteliğine göre 250.03/251.03/252.03 hesaplarına borç, 500 Net Değer Hesabına alacak kaydı yapılması gerektiği belirtilmiştir. Tahsisli kullanılan yer altı ve yer üstü düzenleri ile binalara ilişkin amortisman tutarları ise 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 500 Net Değer Hesabına borç kaydı yapılmalıdır.

www.balioglu.net

Amortisman ve Tükenme Paylarına ilişkin Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliğinin (Sıra No: 47) *"Tahsisli Taşınmazların Amortisman İşlemleri"* başlıklı 7 nci maddesinde; *"Kamu idaresinin mülkiyetinde olup diğer kamu idarelerine tahsis edilmeyen taşınmazların amortisman işlemleri maliki kamu idaresinin muhasebe birimi tarafından, diğer kamu idarelerine tahsis edilen taşınmazların amortisman işlemleri ise taşınmazı kullanan kamu idaresinin muhasebe birimi tarafından 27/12/2014 tarihli ve 29218 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği (Sıra No: 41) Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Detaylı Hesap Planları ile ihdas edilen yardımcı hesap kodları kullanılmak suretiyle yapılır."* denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden, kamu idarelerinin taşınmazları tahsisli kullandığında veya diğer kamu idarelerine tahsis ettiğinde bu taşınmazları mali tablolar aracılığıyla izlemeleri gerektiği anlaşılmaktadır. Ayrıca söz konusu taşınmazların amortisman işlemlerinin de taşınmazın maliki idarenin değil, taşınmazı kullanan idare tarafından

yapılması gerektiği düzenleme altına alınmıştır.

Erenler Belediyesinin 11 adet taşınmazı diğer kamu idarelerine tahsis ettiği, 2 adet taşınmazı ise tahsisli kullandığı görülmüştür. Ancak Belediye tarafından söz konusu taşınmazlar mali tablolarda izlenmemektedir.

Erenler Belediyesi tarafından diğer kamu idarelerine tahsis edilen 11 adet taşınmazın amortisman işlemlerinin, yukarıdaki mevzuattan da anlaşılacağı üzere Belediye tarafından değil kullanan idare tarafından yapılması gerekmekte iken Belediye tarafından yapıldığı; tahsisli kullandığı 2 adet taşınmazın ise amortisman işlemlerinin kullanan idare sıfatıyla Erenler Belediyesi tarafından yapılması gerekirken yapılmadığı görülmüştür.

Yukarıda detaylı verilen açıklamalar sonucunda; 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı ve 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabında yer alan tutarlar gerçeği yansıtmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz tarafından tahsis edilen ve tahsisli kullanılan taşınmazlar muhasebe kayıtları altına alınacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye tarafından bulgumuza iştirak edilerek gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir. Ancak muhasebe kayıtlarının yılı içinde mevzuata uygun olarak yapılmaması nedeniyle, 2018 yılı mali tablolarında 250, 251, 252 ve 257 hesapları gerçeği yansıtmamaktadır.

BULGU 3: Yıl Sonu İşlemlerinde Gelir ve Gider Hesaplarının Hatalı Kullanılması

120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının dönem sonunda 121 ve 122 nolu hesaba aktarılması işlemlerinde 600 Gelirler Hesabı ve 630 Giderler Hesabının kullanılması sonucunda gerçekte var olmayan gelir ve giderler muhasebeleştirilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının işleyişini anlatan 88 inci maddesinde;

"*3) Tahakkuk eden gelirlerden alacaklardan, tecil ve tehir edilenler bu hesaba alacak, vadesine göre 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı veya 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabına borç kaydedilir.*

4) İlgili servislerden yıl içerisinde takibat servisine devredilen gelirlerden alacaklar

www.balioglu.net

bu hesaba alacak, 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına borç kaydedilir." denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükmünde; 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının 121 ve 122 nolu hesaplara aktarma işlemi gerçekleştirilirken sadece ilgili hesapların kullanılması gerektiği belirtilmiştir.

Belediye tarafından yapılan dönem sonu işlemleri sırasında 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabından 121 ve 122 nolu hesaplara aktarma işlemleri yapılırken, 120 Gelilerden Alacaklar Hesabının tutarı kadar 630 Giderler Hesabı kullanmakta, 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı ile 122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesaplarının toplam tutarı kadar da 600 Gelirler Hesabı kullanılmıştır.

Bu durum sonucunda mali tablolarda 630 Giderler Hesabı ve 600 Gelirler Hesabı 403.113,93 TL fazla görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Yıl sonu tahakkuk hesaplarında 600 ve 630 hesap kullanılamayacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye tarafından bulgumuza iştirak edilerek gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir. Ancak muhasebe kayıtlarının yılı içinde mevzuata uygun olarak yapılmaması nedeniyle 2018 yılı mali tablolarında 630 Giderler Hesabı ve 600 Gelirler Hesabı 403.113,93 TL fazla görünmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 4: İdari Para Cezalarının Gelirlerden Alacaklar Hesabında İzlenmemesi

2018 yılı içerisinde Belediye tarafından kesilen idari para cezaları 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında takip edilmemektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 86 ncı maddesinde, 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen faaliyet alacakların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Aynı Yönetmeliğin 87 nci maddesinde, ilgili servislerce tahakkuk bordroları veya tahakkuk fişleri ile muhasebe birimine bildirilen gelirlerden alacak tahakkuklarının, düzenlenecek muhasebe işlem fişiyle ilgili hesaplara alınacağı ifade edilmiştir. "*Hesabın işleyişi*" başlıklı 88 inci maddesinde ise, Gelir tahakkuk tutarlarının 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına borç, 600 Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır. Aynı Yönetmeliğin 600 Gelirler Hesabına ilişkin "*Hesabın niteliği*" başlıklı 368 inci maddesinde ise; bu hesabın, bütçe ile ilgili olsun veya

olmasın Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenen uluslararası genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre tahakkuk eden her türlü gelirin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinde; ilgili servisler tarafından kesilen idari para cezalarının tahakkuk kayıtlarının yapılması için muhasebe birimine gönderilmesi gerektiği, muhasebe biriminin ise tahakkuk tutarını 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına borç, 600 Gelirler Hesabına alacak olarak kaydetmesi gerektiği belirtilmiştir.

Erenler Belediyesi Zabıta Müdürlüğü ve İmar Müdürlüğü tarafından 2018 yılı içerisinde kesilen idari para cezaları toplam 452.832,87 TL'dir. Kesilen idari para cezalarından 36.150,37 TL'lik kısmı tahsil edilerek 600 Gelirler Hesabına kaydedilmiştir. Ödenmeyen idari para cezaları ise 416.682,50 TL (452.832,87 – 36.150,37) olup bu tutara ilişkin belgeler muhasebe birimine gönderilmiş fakat tahakkuk kayıtları yapılmamıştır.

Kesilen idari para cezalarının tahakkuk kayıtlarının yapılmaması sonucunda Erenler Belediyesi 2018 yılı mali tablolarında; 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ve 600 Gelirler Hesabı 416.682,50 TL eksik görünmektedir.

www.balioglu.net

Kamu idaresi cevabında; "Sayıştay denetimi sonrası 2018 ve 2019 yılında tahakkuk eden İdari Para Cezaları 120 Gelirlerden Alacak hesabına kaydedilerek takibi sağlanmıştır." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye tarafından bulgumuza iştirak edilerek gerekli işlemlerin yapıldığı belirtilmiştir. Ancak muhasebe kayıtlarının yılı içinde mevzuata uygun olarak yapılmaması nedeniyle 2018 yılı mali tablolarında 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ve 600 Gelirler Hesabı 416.682,50 TL eksik görünmektedir.

BULGU 5: İller Bankasından Alınan Kredilere İlişkin Borçların Mali Tablolarda Eksik Görünmesi

Erenler Belediyesince İller Bankasından alınan kredilere ilişkin borçlar 400 Banka Kredileri Hesabında eksik izlenmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği 400 Banka Kredileri Hesabına ilişkin "*Hesabın İşleyişi*" başlıklı 302 nci maddesinde;

"*(1) Banka kredileri hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda belirtilmiştir.*

a) Alacak

1) Gerek İller Bankasından alınan gerekse diğer bankalardan alınan borç tutarlarından vadesi bir yıldan az olan tutarlar 300- Banka Kredileri Hesabına, vadesi sonraki dönemleri ilgilendiren tutarlar bu hesaba alacak, 102-Banka Hesabına veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir…" denilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükmünden; İller Bankasından alınan kredilerin, vadesine göre dönem içerisinde ödenecek ise 300 Banka Kredileri Hesabında daha sonraki dönemlerde ödenecek ise 400 Banka Kredileri Hesabında izlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Erenler Belediyesinin, kredi borçlarına ilişkin İller Bankasından alınan dökümler incelendiğinde; 2018 yılı dönem sonu itibari ile diğer dönemlerde ödenecek borç tutarı 29.228.234,46 TL'dir. Erenler Belediyesi 2018 yılına ilişkin mali tablolarında yer alan 400 Banka Kredileri Hesabında sadece İller Bankasına olan kredi borçları bulunmaktadır. İller Bankası kredilerine ilişkin tutarları gösteren 400 Banka Kredileri Hesabının alacak bakiyesi 28.048.888,20 TL'dir.

www.balioglu.net

İller Bankasından alınan kredilerin eksik kayıtlanması sonucunda; Erenler Belediyesi mali tablolarında 400 Banka Kredileri Hesabı 1.179.346,26 TL (29.228.234,46 - 28.048.888,20) eksik görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "İller Bankası Krediler hesapları ve belediyemiz kredi hesapları arasındaki fark faizlerden kaynaklı olup kredi tahsilatları yapıldıkça düzeltilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye tarafından bulgu konusu hususa iştirak edildiği ve gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiştir. Ancak muhasebe kayıtlarının yılı içinde mevzuata uygun olarak yapılmaması nedeniyle, 2018 yılı mali tablolarında 400 Banka Kredileri Hesabı 1.179.346,26 TL eksik görünmektedir.

BULGU 6: Kurum Tarafından Ödenen Katma Değer Vergilerinin Tamamının İndirim Konusu Yapılması

Kurumun ticari faaliyet kapsamına girmeyen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin ödenen katma değer vergisi (KDV) indirim konusu yapılamayacak olmasına rağmen 191 İndirilecek KDV Hesabına kaydedilmek suretiyle indirim konusu yapılmıştır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 1/3-g maddesinde, genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetlerinin KDV'ye tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

KDV Genel Uygulama Tebliğinin "*2. Kamu Kurum ve Kuruluşları, Dernek ve Vakıflar ile Mesleki Kuruluşların Vergilendirilmesi*" başlıklı bölümünde "*3065 sayılı Kanunun (1/3-g) maddesinde sayılan; genel bütçeye dâhil idareler, özel bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birlikler, üniversiteler, dernek ve vakıflar ile her türlü mesleki kuruluşların ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyet kapsamına girmeyen, kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetleri vergiye tabi değildir."* düzenlemesi yer almıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına ilişkin "*Hesabın niteliği*" başlıklı 153 üncü maddesinde; *(2) Mahalli idareler, bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları Katma Değer Vergisini indirim konusu yaparlar. Bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış mal veya hizmet için ödenen Katma Değer Vergisi indirim konusu yapılmaz ve bu tutarlar ilgili gider hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edilir."* hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinde, belediyelerin kuruluş amaçlarına uygun faaliyetlerinin verginin konusuna dahil edilmemesi gerektiği; fakat ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyet niteliğindeki iş ve işlemlerinin verginin konusuna dahil edileceği belirtilmiştir. Buna göre belediyeler satışa konu olmayan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için ödediği KDV'yi indirim konusu yapamayacaklardır. İndirim konusu yapılmayacak bu tutarların 630 Giderler Hesabına veya ilgili varlık veya stoklar hesabının maliyetine eklenerek kaydedilmesi gerekmektedir.

Yılı içerisinde Belediyenin vergiye tabi teslim ve hizmetleri kapsamında 13.022,40 TL tutarında katma değer vergisi tahsilatı yaparak 391 Hesaplanan KDV Hesabına kaydedilmektedir. 191 İndirilecek KDV Hesabına 2018 yılı içerisinde 5.996.020,15 TL

www.balioglu.net

tutarında kayıt yapıldığı ancak bu tutarın sadece 953.424,19 TL'lik kısmının kentsel dönüşüm çalışmaları kapsamında satılmak üzere inşa edilen binaların hakediş ödemelerinden oluştuğu için vergiye tabi teslim ve hizmetler kapsamında indirim konusu yapılabileceği değerlendirilmektedir. 5.042.595,96 TL (5.996.020,15-953.424,19) tutarındaki kısmının ise vergiye tabi işlemler nedeniyle indirim konusu yapılabilecek KDV kapsamında olmadığı değerlendirilmektedir. Bu tutarın 630 Giderler Hesabı veya ilgili varlık hesabının maliyetine eklenerek kaydedilmesi gerekmektedir. Ayrıca, önceki yıllarda da hatalı uygulamanın yapılması neticesinde 190 Devreden KDV Hesabının yılsonu bakiyesi 28.122.504,42 TL'ye ulaşmıştır.

Kurumun ticari faaliyet kapsamına girmeyen, kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetlerine ilişkin KDV'yi indirim konusu yaparak 191 İndirilecek KDV Hesabına kaydetmesi neticesinde; dönem sonu mali tablolarda 190 Devreden KDV Hesabı 5.042.595,96 TL fazla görünmekte, aynı tutarın toplamı kadar ilgilisine göre 15 Stoklar ile 25 Maddi Duran Varlıklar Hesap Grupları veya 630 Giderler Hesabı eksik görünmektedir.

www.balioglu.net

Kamu idaresi cevabında; "Sayıştay denetimi sonrası 2019 yılında ticari faliyet kapsamına girmeyen mal ve hizmet alımları ve yapım işlerine ilişkin yapılan fatura ödemelerinde 191 İndirilecek katma değer vergisi işlenerek indirim konusu yapılmamıştır." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye tarafından bulgumuza iştirak edilerek gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir. Ancak muhasebe kayıtlarının yılı içinde mevzuata uygun olarak yapılmaması nedeniyle; 2018 yılı mali tablolarında 190 Devreden KDV Hesabı 5.042.595,96 TL fazla görünmekte, aynı tutarın toplamı kadar ilgilisine göre 15 Stoklar ile 25 Maddi Duran Varlıklar Hesap Grupları veya 630 Giderler Hesabı eksik görünmektedir.

BULGU 7: Geçici Kabul Noksanlıkları İçin Yapılan Kesintilerin Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında İzlenmemesi

Erenler Belediyesince yapım işlerine ilişkin düzenlenen hak edişlerden yapılan geçici kabul noksanlıkları kesintileri 330.15 detay kodu yerine 333 Emanetler Hesabına kaydedilmektedir.

Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşmenin 30 uncu maddesinde; "*Anahtar teslimi götürü bedel sözleşmelerde; geçici kabul noksanları için düzenlenen her hak edişte, yapılan iş tutarının % 3 üne karşılık gelen kısmının tutulacağı ve bu tutarın, geçici kabul noksanı*

bulunmayan işlerde geçici kabul onay tarihinden sonra, geçici kabul noksanı bulunan işlerde ise bu eksikliklerin tamamlanmasını müteakip, geçici kabul onay tarihinden sonra yükleniciye ödeneceği,

Birim Fiyat Sözleşmelerde ise; düzenlenen hak edişlerde, tamamlanmış ancak kesin hesabı İdareye verilmemiş imalatlara ait tutarların % 5 inin tutulacağı ve kesin hesaplar İdare tarafından onaylanmadıkça bu tutarların ödenemeyeceği" belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına ilişkin "*Hesabın niteliği*" başlıklı 257 nci maddesinde;

"*Bu hesap, mevzuatları gereği belirli olmayan bir vade ile vadesiz ve/veya bir yıldan kısa vade ile nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılır*." denilmiştir.

Mahalli İdareler 2018 Yılı Detaylı Hesap Planında 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının detay kodları arasında "*330.15 Yapım İşleri Tip Sözleşmesinin 30. ve 31. Md. Ger. Al. Tem.*" yardımcı hesabın adı sayılmıştır.

www.balioglu.net

Yukarıdaki hükümlerden, anahtar teslim götürü bedel sözleşmeli yapım işlerinde geçici kabul yapılana kadar düzenlenen hak edişlerden yapılan iş tutarının %3'ü, birim fiyat sözleşmeli yapım işlerinde ise iş tutarının %5'i kadar kesinti yapılması ve muhasebe kayıtlarında 330.15 detay hesap kodunda izlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Erenler Belediyesinin 2018 yılı dönem sonu itibari ile geçici kabulü yapılmayan yapım işleri için hesapladığı geçici kabul noksanlıkları kesintisi 501.625,91 TL'dir. Bu tutar mali tablolarda 333 Emanetler Hesabında izlenmektedir. Bu durum mali tablolarda 333 Emanetler Hesabının bu tutar kadar fazla, 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının bu tutar kadar eksik görünmesine sebep olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Sayıştay denetimi sonrası 2018 yılı ve öncesi 333 emanetler hesabında tutulan geçici kabul kesintileri 2019 yılında düzeltme kaydı ile 330.15 alınan depozito ve teminatlar hesabına alınmıştır." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye tarafından bulgu konusu hususa iştirak edildiği ve gerekli düzeltmenin yapıldığı belirtilmiştir. Ancak muhasebe kayıtlarının yılı içinde mevzuata uygun olarak yapılmaması nedeniyle, 2018 yılı mali tablolarında 333 Emanetler Hesabı 501.625,91 TL fazla, 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı ise aynı tutarda eksik görünmektedir.

BULGU 8: Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresi (SASKİ) Tarafından Erenler Belediyesine Aktarılması Gereken Çevre Temizlik Vergisi Paylarının Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresi (SASKİ), tahsil ettiği çevre temizlik vergisinden Erenler Belediyesine aktarması gereken payı eksik göndermektedir. Gönderilmeyen tutarlar Belediye tarafından muhasebe kayıtlarında izlenmemektedir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun "*Çevre temizlik vergisi*" başlıklı mükerrer 44 üncü maddenin 9 uncu fıkrasında "*Su ve kanalizasyon idareleri büyük şehir dâhilindeki her ilçe veya ilk kademe belediyesinin belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan konutlara ilişkin olarak tahsil ettiği çevre temizlik vergisi ile bu verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil ettiği gecikme zammının yüzde seksenini tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar bir bildirim ile ilgili belediyeye bildirerek aynı süre içinde öder..."* hükmü yer almaktadır.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına ilişkin *"Hesabın işleyişi"* başlıklı 88 inci maddesinde; "*(1) Gelirlerden alacaklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.*

a) Borç

1) Gelir tahakkuk tutarları bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

...

b) Alacak

...

4) İlgili servislerden yıl içerisinde takibat servisine devredilen gelirlerden alacaklar bu hesaba alacak, 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına borç kaydedilir…" hükmü yer almıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine istinaden SASKİ tarafından Erenler Belediyesi sınırları içerisinde tahsil edilen çevre temizlik vergisi (ÇTV) ile bu verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil edilen gecikme zammının %80'inin düzenli olarak tahsilatı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar Erenler Belediyesine gönderilmesi gerekmektedir. Erenler Belediyesinin de yukarıdaki mevzuat hükümleri uyarınca SASKİ'den alacaklı olduğu

çevre ve temizlik vergisi paylarını muhasebe kayıtlarında, yıl içerisinde tahakkuk eden tutarları 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ile 600 Gelirler Hesabında muhasebeleştirmesi ve zamanında ödenmemesi durumunda 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabındaki ilgili tutarları 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına aktarması gerekmektedir.

SASKİ'den Erenler Belediyesine aktarılması gereken çevre temizlik vergisi payına ilişkin alınan muhasebe kayıtları dökümünde; geçmiş senelerden 2018 yılına devreden 438.994,72 TL ile 2018 yılı içerisinde ise tahakkuk eden 750.708,77 TL toplam 1.189.703,49 TL aktarılması gereken çevre temizlik vergisi payı olduğu ancak 2018 yılı içerisinde 540.000,00 TL payın Belediyeye aktarıldığı 10.452,43 TL'lik tutarın ise Belediyenin borcuna mahsup edildiği görülmektedir.

Erenler Belediyesinin muhasebe kayıtlarından; Belediyenin borçlarına mahsup edilen 10.452,43 TL'nin herhangi bir şekilde muhasebeleştirilmediği, gönderilen 540.000,00 TL'nin 600 Gelirler Hesabına kayıt edildiği bu tutar dışında ÇTV payına ilişkin herhangi bir kaydın yer almadığı anlaşılmaktadır.

www.balioglu.net

Belediyenin ÇTV paylarına ilişkin muhasebe kayıtlarını eksik yapması sonucu; dönem sonu mali tablolarında, 2018 yılı içeresinde kayıtlara girmeyen 210,708,77 TL (750.708,77-540.000,00) tutarında 600 Gelirler Hesabı eksik görünmektedir. Ayrıca ilgisine göre 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı ise toplamda 639.251,06 TL [1.189.703,49 - (540.000,00+10.452,43)] tutarında eksik olarak kayıtlara yansımıştır.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz adına Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresi (SASKİ) tarafından tahakkuk ettirilen ÇTV Payları gelecek aylarda Belediyemiz muhasebe kayıtlarına alınacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye tarafından bulgumuza iştirak edilerek gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir. Ancak muhasebe kayıtlarının yılı içinde mevzuata uygun olarak yapılmaması nedeniyle, 2018 yılı mali tablolarında 600 Gelirler Hesabı 210,708,77 TL ve ilgisine göre 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı toplamda 639.251,06 TL eksik görünmektedir.

BULGU 9: Bilgisayar Yazılım Programları İle Lisans Alımlarının Giderler Hesabında Muhasebeleştirilmesi

Bilgisayar yazılım alımları ile lisans alımları 260 Haklar Hesabı yerine 630 Giderler Hesabında muhasebeleştirilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin "*260 Haklar Hesabı"* başlıklı 210 uncu maddesinde*; "Bu hesap, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılır."* denilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin "*268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı"* başlıklı 215 inci maddesinde; bu hesabın maddi olmayan duran varlıklar hesabı içerisinde yer alan duran varlıklara ilişkin amortisman tutarlarının izlenmesi için kullanacağı belirtilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Genel Tebliği 5 inci maddesinin 2 nci fıkrasında tutarına bakılmaksızın maddi olmayan duran varlıklar için amortisman oranı %100 olarak belirlenmiştir. Diğer bir ifadeyle, maddi olmayan duran varlıkların maliyet bedelleri hesaplara alındığı yılın sonunda tamamen amorti edilecektir.

www.balioglu.net

Yukarıdaki mevzuat hükmünden; ekonomik değer taşıyan, bir bedel karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan harcamaların 260 Haklar Hesabında izlenmesi gerektiği ve bu hesaba yılı içerisinde kayıtlanan tutarlara yılsonunda %100 oranında amortisman ayrılacağı anlaşılmaktadır.

Erenler Belediyesince, 2018 yılı içinde belediye hizmetlerinde kullanılmak üzere toplam 116.820,52 TL tutarında bilgisayar yazılım programları ve lisans hakları satın alınmıştır. Söz konusu programlar ve lisans haklarına ilişkin harcamalar, belirli alanlarda kullanma ve yararlanma hakkı sağlayan ve ekonomik değer taşıyan harcamalardır. Ancak Belediye tarafından bu harcamalar 260 Haklar Hesabı yerine 630 Giderler Hesabında muhasebeleştirilmiştir.

Sonuç olarak; bilgisayar yazılım programı ve lisans alımlarının gider hesaplarında izlenmesi, 260 Haklar Hesabı ile 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabının yılsonu mali tablolarda olması gereken tutardan 116.820,52 TL az görünmesine sebep olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "2019 yılı bilgisayar yazılım programı ve lisans alımlarında 260 Haklar Hesabının kullanılmasına dikkat edilecektir. Yıl sonunda da %100 amortisman uygulanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye tarafından bulgumuza iştirak edilerek gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir. Ancak muhasebe kayıtlarının yılı içinde mevzuata uygun olarak yapılmaması, 2018 yılı mali tablolarında 260 Haklar Hesabı ile 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabının olması gereken tutardan 116.820,52 TL az görünmesine sebep olmaktadır.

BULGU 10: Kalkınma Ajansına Ödenmesi Gereken Payların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Erenler Belediyesinin Doğu Marmara Kalkınma Ajansına aktarması gereken paylar muhasebe kayıtlarında yer almamaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 276 ncı maddesinde; 363 Kamu İdareleri Payları Hesabının bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmektedir.

www.balioglu.net

Aynı Yönetmeliğin 363 Kamu İdareleri Payları Hesabına ilişkin 277 nci maddesinde ise; bütçe geliri olarak tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların bir taraftan bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak, 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydedileceği, bu hesapta kayıtlı tutarlardan nakden veya mahsuben ödenen tutarların bu hesaba borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedileceği belirtilmiştir. Mahalli İdareler 2018 Yılı Detaylı Hesap Planında ise 363.99.10 Kalkınma Ajansları Payları Yardımcı Hesabın Adı yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinde, belediyelerin kalkınma ajanslarına aktarması gereken payları 363 Kamu İdareleri Payları Hesabının 363.99.10 alt kodunda izlemesi gerektiği belirtilmiştir.

Erenler Belediyesi 2018 yılı mizanı incelendiğinde; aşağıdaki tabloda detayı gösterilen Doğu Marmara Kalkınma Ajansına olan borçlar, 363 Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmemektedir.

Tablo 7: Kalkınma Ajansına Olan Borçlar

Dönem	Gelir Kodu-Adı	Ana Para Borcu (TL)	Faiz Borcu (TL)	Toplam Borç (TL)
2018	03.54.05.01 - Erenler Belediyesi	152.200,66	7.505,79	159.706,45
2017	03.54.05.01 - Erenler Belediyesi	143.292,85	20.033,52	163.326,37
2016	03.54.05.01 - Erenler Belediyesi	130.322,05	29.949,07	160.271,12
2015	03.54.05.01 - Erenler Belediyesi	105.080,44	33.631,50	138.711,94
2014	03.54.05.01 - Erenler Belediyesi	99.066,77	40.622,71	139.689,48
2013	03.54.05.01 - Erenler Belediyesi	88.500,00	44.254,58	132.754,58
2012	03.54.05.01 - Erenler Belediyesi	103.000,00	60.775,14	163.775,14
2011	03.54.05.01 - Erenler Belediyesi	54.761,47	3.551,24	58.312,71
	TOPLAM	**876.224,24**	**240.323,57**	**1.116.547,81**

Bu durum neticesinde Belediyenin 2018 yılı mali tablolarında, 363 Kamu İdareleri Payları Hesabı 876.224,24 TL tutarında eksik yer almaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemizin Doğu Marmara Kalkınma Ajansı aktarması gereken paylar 2019 yılı Ocak ayı itibariyle 363.99.10 hesapta muhasebe kayıtlarına alınarak izlenmektedir." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye tarafından bulgumuza iştirak edilerek gerekli işlemlerin yapıldığı belirtilmiştir. Ancak muhasebe kayıtlarının yılı içinde mevzuata uygun olarak yapılmaması nedeniyle 2018 yılı mali tablolarında, 363 Kamu İdareleri Payları Hesabı 876.224,24 TL tutarında eksik yer almaktadır.

www.balioglu.net

8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Park ve Bahçeler Müdürlüğünce Doğrudan Teminle Yaptırılan Bazı Yapım İşlerinin Belgelerinden İşin Mahiyetinin Anlaşılamaması

Erenler Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğünce 4734 sayılı Kanunun 22/d maddesi kapsamında yapılan bir kısım yapım işlerine ilişkin belgelerde, yapılan işin mahiyeti açıkça tanımlanmamıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunun "*Hesap verme sorumluluğu*" başlıklı 8 inci maddesinde; *"Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır."* denilmektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunun "*Temel İlkeler*" başlıklı 5 inci maddesinde;

"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur…" hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki hükümlerden; kamu idarelerinin Kamu İhale Kanunu kapsamında ihtiyaçları doğrultusunda kamu kaynağının etkili, ekonomik, verimli kullanılmasından ve kamuoyu denetiminin gerçekleştirilmesini sağlamaktan sorumlu olduğu ayrıca kötüye kullanılmasını engelleyecek gerekli tedbirleri alması gerektiği anlaşılmaktadır.

Erenler Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğünce 2018 yılı içerisinde 4734 sayılı Kanunun 22/d maddesi kapsamında yaptırılan işlerin bir kısmına ilişkin belgelerde; yapılan işin mahiyeti, parkın tamamının yapılmasına ilişkin olmamasına rağmen "Park Yapımı İşi" denilerek genel bir ifadeyle tanımlanmış, yapılacak işin detayına dair herhangi bir bilgi verilmemiştir.

www.balioglu.net

Erenler Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü tarafından doğrudan teminle gerçekleştirilen yapım işlerine ilişkin dokümanlarda; işin mahiyetinin, iş kapsamında nelerin yapılacağının açıkça belirtilmemesi kamu kaynağının kötüye kullanılması ve hesap verilebilirliğin sağlanamaması riskini oluşturmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Gelecek yıllarda belediyemiz tarafından yapılacak yapım işleri ihalelerinde gereli olan evraklar daha detaylı olarak hazırlanmasına dikkat edilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye tarafından bulgu konusu hususa iştirak edildiği ve gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiş olup, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Belediyeden İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Almış İşyerlerinden İlan ve Reklam Vergisi Beyannamesi Vermeyenlerin Tespitlerinin Yapılmaması

Erenler Belediyesince 2018 yılında işyeri açma ve çalışma izni verilerek faaliyete başlayan işletmelerden, ilan ve reklam vergisi beyannamesi vermeyenlerin denetim, yoklama ve tespitleri yapılmamıştır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunun "*Konu*" başlıklı 12 nci maddesinde;

"Belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü İlan ve reklam, İlan ve Reklam Vergisine tabidir." denilmektedir.

Aynı Kanunun "*Verginin tarhı ve ödemesi*" başlıklı 16 ncı maddesinde;

"Vergiye tabi ilan ve reklamlarda, ilan ve reklam işinin mükellefçe yapılması halinde ilan veya reklam işinin yapılmasından önce mükellef tarafından, ilan ve reklam işinin bu işi mutad meslek olarak ifa edenler tarafından yapılması halinde ilan ve reklam işini yapanlarca ilan veya reklamın yapıldığı ayı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine, tarh ve tahakkuk ettirilir…" şeklinde ifade edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinde; belediye sınırlarında yapılan her türlü ilan ve reklamın, İlan ve Reklam Vergisine tabi olduğu; ilan ve reklamın mükellefçe yapılması halinde işin yapılmadan önce, başkaları adına yapılması halinde ise ilan ve reklamın yapıldığı ayı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine, tarh ve tahakkuk ettirileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Belediye tarafından 2018 yılında işyeri açma ve çalışma izni verilerek faaliyete başlayan işletmelerin listesi ile ilan ve reklam vergisi mükellef listesi karşılaştırıldığında, Erenler Belediyesi sorumluluğunda bulunmasına rağmen ilan ve reklam vergisi beyannamesi vermesi gereken 35 adet işyerinin denetim, yoklama ve tespitleri yapılmamıştır.

İlan ve reklam vergisi mükellefiyetine ilişkin denetim, yoklama ve tespitlerin düzenli yapılmaması; Belediyenin gelir kaybına uğramasına sebep olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "İlçemiz sınırları içerisinde faliyet gösteren işyerlerinin ilan reklam vergilerini tahakkuk ve tahsilat işlemlerine özen gösterilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye tarafından bulguda belirtilen hususa iştirak edilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması

Erenler Belediyesi, mülkiyeti kendine ait veya kamunun ortak kullanımında olan taşınmazların altından, üstünden veya üzerinden geçirilen kablo ve benzeri gereçler için herhangi bir ücret tarifesi belirlememiş olup bu tutarlara ilişkin takip ve tahsilat da yapmamaktadır.

Geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik yayımlanmıştır.

Bu Yönetmeliğin "*Geçiş hakkına ilişkin anlaşma*" başlıklı 8 inci maddesinde; işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, Yönetmelikte belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin "*Geçiş hakkı ücretleri*" başlıklı 9 uncu maddesinde ise; geçiş hakkı sağlayıcısı tarafından geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücretinin Geçiş Hakkı Ücret tarifesinde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde yer alan üst sınırları belirten bu fiyatların her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi oranında artırılacağı ifade edilmiştir.

Yönetmelik eki olan Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde, büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde yer alan ve ilçe belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler için de ücret tarifesi belirlenmiştir. Yönetmelikte açıklanan tarifeye göre, büyükşehir sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerden en fazla metrekaresi 0.70 TL geçiş hakkı ücreti alınacağı ve söz konusu tutarın her yıl ÜFE oranında güncelleneceği belirtilmiştir. Büyükşehir sınırları içinde yer alan ilçe belediyelerine ücret tarifesinde yer verilmesi, bu yerlerden geçiş hakkı ücretlerini tahsile ilişkin yetkinin ilçe belediyelerinde olduğunu göstermektedir.

Erenler Belediyesinin mülkiyeti kendine ait veya kamunun ortak kullanımında olan taşınmazların altından, üstünden veya üzerinden geçirilen kablo ve benzeri gereçler için Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden alınması gereken ücrete ilişkin herhangi bir tarife belirlememiş olup bununla ilgili takip ve tahsilat işlemleri de yapılmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "İlçemiz sınırları içerisinde alt yapı şebekelerinden Belediyemiz tarafından hasar karşılıkları bedeli olarak tahsilat yapılıp bundan sonra geçiş hakkı ücret tarifesi belirlenerek uygulanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye tarafından bulgu konusu hususa iştirak edildiği ve gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiş olup, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

BULGU 4: Erenler Belediyesince Büyükşehir Belediyesi Tarafından Elde Edilen Otopark Gelirlerinden Alınması Gereken Payın Takip Edilmemesi

Sakarya Büyükşehir Belediyesi tarafından Erenler Belediyesine otopark gelirlerine ilişkin aktarılması gereken paylar aktarılmamaktadır. Erenler Belediyesi tarafından da aktarılmayan bu tutarlara ilişkin bir muhasebe kaydı yapılmamıştır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin (f) bendi uyarınca karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek Büyükşehir Belediyelerinin yetkileri arasındadır.

5216 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin (f) bendi uyarınca; 7 nci maddenin (f) bendine göre tespit edilen park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirlerin %50'sinin, ilçe ve ilk kademe belediyelerine nüfusları oranında dağıtılması gerektiği belirtilmektedir.

Aynı Kanunun 23 üncü maddesinin (o) bendinde ise;

"Büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları ile ilçe (...)(1) belediyeleri; tahsil ettikleri vergiler ve benzeri malî yükümlülüklerden birbirlerine ödemeleri gereken paylar ile su, atık su ve doğalgaz bedellerini zamanında yatırmadıkları takdirde, ilgili belediye veya bağlı kuruluşun talebi üzerine söz konusu tutar, İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılır..." denilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına ilişkin *"Hesabın işleyişi"* başlıklı 88 inci maddesinde; "*(1) Gelirlerden alacaklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.*

a) Borç

1) Gelir tahakkuk tutarları bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

...

b) Alacak

...

4) İlgili servislerden yıl içerisinde takibat servisine devredilen gelirlerden alacaklar

www.balioglu.net

bu hesaba alacak, 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına borç kaydedilir…" hükmü yer almaktadır.

Büyükşehir Belediyelerinin durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek yetkileri arasındadır. Bu yetki kapsamında Büyükşehir tarafından elde edilen gelirlerin %50'sinin ilçe ve ilk kademe belediyelerine nüfuslarına göre aktarılması gerekmektedir. Ayrıca aktarılması gereken bu tutarların ilçe ve ilk kademe belediyelerince muhasebe kayıtlarında 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında veya vadesi geçmiş ise 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında izlenmesi gerekmektedir. Bu payların aktarılmaması durumunda ise; ilgili ilçe ve ilk kademe belediyesinin İller Bankasına talepte bulunması üzerine Büyükşehir Belediyesinin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek ilgili paylar alacaklı belediyenin hesabına aktarılmaktadır.

Sakarya Büyükşehir Belediyesinden otopark gelirlerine ilişkin resmi yazı ile alınan belgeden; Erenler Belediyesine aktarılması gereken geçmiş yıllardan biriken toplam 107.689,85 TL bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu tutarın 17.613,95 TL'si 2018 yılında tahakkuk etmiştir. Otopark gelirinden alınacak paylara ilişkin Erenler Belediyesince muhasebe kayıtlarında 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ile 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesaplarında kayıt yapılmamıştır.

www.balioglu.net

Bu durum Erenler Belediyesinin mali tablolarında 600 Gelirler Hesabı ile 120 Gelirlerden Alacaklar Hesaplarının 17.613,95 TL, 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının ise 90.075,90 (107.689,85 – 17.613,95) TL eksik görünmesine sebep olmaktadır. Ayrıca Büyükşehir tarafından Erenler Belediyesine aktarılması gereken bu tutarın aktarılmaması sonucu Erenler Belediyesi gelir kaybına uğratılmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Büyükşehir Belediyesi tarafından Belediyemize aktarılması gereken otopark gelirine ilişkin gerekli işlemler başlatılmış olup tutarlar muhasebe kayıtlarına alınacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye tarafından bulgumuza iştirak edilerek gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir. Ancak muhasebe kayıtlarının yılı içinde mevzuata uygun olarak yapılmaması nedeniyle, 2018 yılı mali tablolarında 600 Gelirler Hesabı ile 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı 17.613,95 TL, 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı ise 90.075,90 TL eksik görünmektedir.

BULGU 5: İlave Tediyelerin Ödeme Usulünün Mevzuata Uygun Olmaması

Erenler Belediyesinde istihdam edilen kadrolu işçilerin ilave tediyeleri, Cumhurbaşkanlığı Kararında belirtilen tarihler yerine 12 aya bölünerek her ay işçi maaşlarıyla birlikte ödenmektedir.

İlave tediye alacağının kapsamı, yararlanacaklar, yararlanma şartları, miktarı ve ödeme zamanı 6772 sayılı Devlet ve Ona Bağlı Müesseselerde Çalışan İşçilere İlave Tediye Yapılması Hakkındaki Kanun ile düzenlenmiştir. 6772 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde, bu Kanun kapsamına giren kurumlarda çalışan işçilere ücret sistemleri ne olursa olsun, her yıl için birer aylık istihkakları tutarında ilave tediye yapılır denilmektedir. Aynı Kanunun 3 üncü maddesinde ise işçilere yapılan ilave tediyelerden ayrı olarak her yıl için bir aylık istihkakları tutarını geçmemek üzere Cumhurbaşkanı Kararı ile aynı nispette bir ilave tediye daha yapılabilir ifadesi yer almaktadır. İlgili Kanunun 4 üncü maddesinde de, bu kanuna göre yapılacak tediyelerin zamanının Cumhurbaşkanınca tespit olunacağı belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Belediye ile HİZMET-İŞ Sendikası arasında imzalanan toplu sözleşmenin 63 üncü maddesinde; *"İşveren taraf sendika üyesi işçilere bu toplu sözleşmesinin yürürlük süresi içinde yılda 52 günlük ilave tediye, 60 günlük akdi ikramiye olmak üzere 112 günlük ücretleri tutarında ödeme yapar. Bu ikramiyeler 12 aya bölünerek maaşla birlikte ödenir."* denilmektedir. İmza altına alınan bu madde ile ilave tediyeye ilişkin ödeme zamanları toplu sözleşme ile belirlenmiş bulunmaktadır.

6772 sayılı Kanun gereğince ilave tediyelerin Cumhurbaşkanı Kararında belirtilen tarihlerde ödenmesi gerekmektedir. Ancak Belediye, imzalanan toplu iş sözleşmesi uyarınca ilave tediyeleri 12'ye bölerek her ay işçi maaşlarıyla birlikte eşit taksitler halinde ödemektedir.

Belediye ile HİZMET-İŞ Sendikası arasında imzalanan toplu iş sözleşmesindeki tediyelerin 12 aya bölünerek ödeneceği hükmü, ilgili Kanunun 4 üncü maddesinde ilave tediyelerin ödeme zamanının Cumhurbaşkanınca tespit olunacağı hükmüne aykırı düşmektedir. Ayrıca ilave tediyelerin 12 aya bölünerek ödenmesi Belediye açısından yersiz ödeme riski de oluşturmaktadır. Çünkü ilgili Kanunun 3 üncü maddesine göre aynı nispette bir ilave tediye ödemesi daha yapılması Cumhurbaşkanının inisiyatifinde olup yapılmama ihtimali mevcuttur. Bununla beraber ilave tediye hesabı, Cumhurbaşkanı kararında belirlenen ödeme tarihindeki ücrete göre yapılacağından ödeme dönemlerindeki ücret değişikliği de

ödenecek tutarları etkilemektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz işçi personeline ödenen ilave tediyeler 2019 yılı içinde maaşlardan çıkarılmıştır." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye tarafından bulgu konusu hususa iştirak edildiği ve gerekli işlemlerin yapıldığı belirtilmiş olup, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 6: Belediye Meclisince Asansör Muayene Kuruluşundan Belediyeye Aktarılacak Olan Periyodik Kontrol Ücretine İlişkin Oranın Belirlenmemesi

Erenler Belediyesi ile ilgili firma arasında konusu belediye sınırları içerisindeki asansörlerin periyodik bakımının yapılması olan protokol, meclis kararı alınmadan Belediye Başkanı tarafından imzalanmıştır. Ayrıca söz konusu protokolde Belediyeye aktarılacak olan periyodik kontrol ücreti oranı belirlenmemiştir.

www.balioglu.net

5393 sayılı Belediye Kanununun *"Belediyelerin Yetkileri ve İmtiyazları"* başlıklı 15 inci maddesinin (s) bendinde; *"Belediye sınırları içerisinde, yapı ruhsatı veya yapı kullanma izni hangi idare tarafından verilmiş olursa olsun, hizmete sunulacak olan asansörlerin tescilini yapmak, ilgili teknik mevzuat çerçevesinde yıllık periyodik kontrollerini yapmak ya da yetkilendirilmiş muayene kuruluşları aracılığıyla yaptırmak, gerekli hâllerde asansörleri hizmet dışı bırakmak."* hükmü mevcuttur.

5393 sayılı Belediye Kanununun *"Meclisin Görev ve Yetkileri"* başlıklı 18 inci maddesinin 1 inci fıkrasının (j) bendinde; belediye adına imtiyaz verilmesine karar verme görevi meclisin görevleri arasında sayılmıştır.

Asansör İşletme, Bakım ve Periyodik Kontrol Yönetmeliğinin "*Periyodik Kontrol Ücreti"* başlıklı 20 nci maddesinin 2 nci fıkrasında;

"A tipi muayene kuruluşu, bina sorumlusundan ve/veya asansör yaptırıcısından tahsil edeceği periyodik kontrol ücretinin azami % 10'unu, protokol yapacağı ilgili idareye aktarır. Periyodik kontrol ücretinin ilgili idareye aktarılacak kısmı, ilgili idarenin karar organı tarafından belirlenir ve taraflar arasında imzalanacak protokolde yer alır." denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden; asansörlerin periyodik kontrolüne ilişkin protokolün meclisi kararı ile yapılması, asansör periyodik kontrol ücretinin belediyeye

aktarılacak kısmının belediye meclisi tarafından belirlenmesi ve belirlenen miktarın belediyenin A tipi muayene kuruluşu ile yapacağı protokolde yer alması gerektiği anlaşılmaktadır.

Erenler Belediyesi ile ilgili şirket arasında 04.01.2016 tarihinde imzalanan protokol meclis kararı alınmadan Belediye Başkanı tarafından imzalanmıştır. Ayrıca imzalanan protokolde asansör periyodik kontrol ücretinin Belediyeye aktarılacak kısmına ilişkin herhangi bir hüküm de yer almamaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükmü gereğince söz konusu protokolün yapılabilmesi için belediye meclis kararı gerekmekte olup meclis kararı olmaksızın yapılan protokol mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz ile ilgili firma arasında imzalanan asansörlerin yıllık kontrolü hakkında işbirliği protokolü sözleşmesi için meclis kararı alınacaktır. Bundan sonraki sözleşmemizde asansör periyodik ücretinin azami %10'u Belediye hesaplarına alınacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye tarafından bulgu konusu hususa iştirak edildiği ve gerekli işlemlerin yeni sözleşme imzalanması aşamasında yapılacağı belirtilmiştir. Ancak mevcut uygulamanın sözleşme bitimine kadar devam edecek olması Belediyenin gelir kaybının da devam edeceği anlamına gelmektedir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 7: Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması İçin Tahsil Edilen Katkı Paylarının Zamanında Gönderilmemesi

Belediyenin, tahakkuk ettirilen emlak vergisinden görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kestiği %10 nispetindeki taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına ait katkı payını ilgili idareye zamanında aktarmamaktadır.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun "*Taşınmaz kültür varlıklarının onarımına yardım sağlanması ve katkı payı*" başlıklı 12 nci maddesinde; belediyelerce, tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı tahakkuk ettirileceği ve bunun emlak vergisi ile birlikte tahsil edileceği ifade edilmiş, tahsil edilen bu tutarların da tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde

www.balioglu.net

ödeneceği belirtilmiştir. Ayrıca tahsil edilen katkı payını söz konusu süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı paylarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği de düzenlenmiştir. Bu işlemlerle ilgili olarak aynı maddede belediye başkanlarına, belediyelerin tahsil ettikleri paylardan il özel idarelerine ödemeleri gereken taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarının, zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlama hususunda sorumluluk yüklenmiştir. Ödenmeyen payların da, ilgili il özel idaresinin talebi üzerine belediyenin İller Bankasından aldığı genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek talep eden özel idareye gönderileceği belirtilmiştir.

On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 6360 sayılı Kanun ile yukarıda il özel idarelerine atfedilmiş görevlerin il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca yerine getirileceği "Çeşitli Hükümler" başlıklı 3 üncü maddesinde belirtilmektedir.

www.balioglu.net

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde; taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payları, il özel idaresi olmayan illerde ilçe belediyeleri tarafından ilgili yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığına, diğer illerde ise ilgili il özel idaresine yatırılacaktır.

Erenler Belediyesince 2018 yılı içerisinde tahsil edilen 663.204,31 TL tutarındaki taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının yalnızca 102.182,60 TL'lik kısmı Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına ödenmiş, kalan 561.021,71 TL (663.204,31 - 102.182,60) ise gelecek yıllara borç olarak devretmiştir.

Erenler Belediyesince taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının zamanında ödenmemesi bu tutarlara ilişkin faiz ödeme riski oluşturmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz tarafından tahakkuk ettirilen emlak vergisinden kesmiş olduğu %10 oranındaki kültür varlıkları korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kesilen katkı payının ilgili kuruma aktarılması sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye tarafından bulguda belirtilen hususa iştirak edilmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 8: Gecekondu Fonu Hesabının Amacı Dışında Kullanılması

775 sayılı Gecekondu Kanunu hükümlerine göre oluşturulması gereken fon hesabının oluşturulmadığı, belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazlarının satış bedellerinden aktarılması gereken payın, fon hesabına kaydedilmediği görülmüştür.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun "*Taksitle ödeme, satış bedelinden pay verilmesi, belediyelere devir*" başlıklı 5 inci maddesinin 5 inci fıkrasında;

"Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla % 10'u, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılır. Kalan kısmından ise ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine % 10 oranında pay verilir. ...Bu paylar tahsilini takip eden ayın yirmisine kadar ilgili idarelerin hesaplarına aktarılır. ..." denilmektedir.

www.balioglu.net

775 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde;

"*Buna göre 12 nci madde gereğince teşkil edilen fonda toplanan paralar, belediyelerce, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla:*

a) Bu kanundaki amaçlarda kullanılmak üzere arsa sağlanmasında, Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan plan ve projelere göre halk konutu, nüve konut veya geçici misafir konutu yapılmasında,

b) Islah olunacak gecekondu bölgeleri ile yeniden tesis edilecek önleme bölgelerinin yol, meydan, kanalizasyon, su, elektrik ve benzerleri gibi kamu hizmet ve tesislerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan projelerine göre yapılmasında veya onarılmasında,

a) Kendi bütçe imkânlarıyla karşılanamayan ve fakat bu kanun gereğince yapılması gereken tespit, harita alımı, plan ve projelendirme hizmetlerinde kullanılır." denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinde, Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinden tahsil edilen kısmın %10'u, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan gecekondu fon hesabına, kalan kısmından ise ilgili belediyeye %30, varsa büyükşehir belediyesine %10 oranında pay

verileceği, ilgili fonda biriken paraların ise 775 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde açıklanan şekilde kullanılabileceği, bunun dışında kullanılamayacağı belirtilmiştir.

Erenler Belediyesince 4706 sayılı Kanunun 5 inci maddesi kapsamında yapılan satışlardan Belediyeye aktarılması gereken payların tahakkuk ve takibine ilişkin Belediye tarafından herhangi bir işlem yapılmamakta ve Belediyenin banka hesapları arasında gecekondu fonu hesabı bulunmamaktadır. Hazine tarafından Belediyeye gönderilmesi gereken tutarların tamamı Belediyenin vergi borçlarından mahsup edilmektedir. İlgili madde kapsamında yapılan satışlardan 2018 yılına ilişkin Belediyeye gönderilmesi gereken %10'luk fon payı tutarının toplamı 7.788,75 TL'dir. Bu tutarın tamamı Belediye vergi borcuna karşılık mahsup edilmiştir.

Bu durum sonucunda yıl sonunda Erenler Belediyesi mali tabloları 7.788,75 TL eksik görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz mücavir alan sınırları içerisinde Hazineye ait taşınmazların satışlarından belediyemiz hesaplarına bir meblağ gelmediği için ilgili hesaba alınamamıştır." denilmiştir.

Sonuç olarak Hazineye ait taşınmazların satışlarından Belediyeye aktarılması gereken payların Belediye tarafından takip edilmesi ve ilgili hesaplara kaydedilmesi gerekmektedir. Konu takip eden denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

www.balioglu.net

9. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR

BİLANÇO					
AKTİF		**2018 (TL)**	**PASİF**		**2018 (TL)**
1	DÖNEN VARLIKLAR	44.007.540,36	3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	10.783.224,60
10	HAZIR DEĞERLER	3.181.658,04	30	KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	28.052,24
100	KASA HESABI	0,00	300	BANKA KREDİLERİ HESABI	28.052,24
102	BANKA HESABI	2.982.915,69	31	KISA VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR	0,00
103	VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	0,00	32	FAALİYET BORÇLARI	5.081.964,45
106	DÖVİZ GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	0,00	320	BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	5.081.964,45
108	DİĞER HAZIR DEĞERLER HESABI	0,00	33	EMANET YABANCI KAYNAKLAR	1.398.983,62
109	BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	198.742,35	330	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	252.276,03
11	MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	0,00	333	EMANETLER HESABI	1.146.707,59
12	FAALİYET ALACAKLARI	12.505.769,75	34	ALINAN AVANSLAR	0,00
120	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	0,00	36	ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	3.936.544,19

www.balioglu.net

121	GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	12.482.412,86	360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	182.906,13
122	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	17.758,49	361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	69.718,39
126	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	5.598,40	362	FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLATLAR HESABI	3.310.694,68
127	DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	0,00	363	KAMU İDARELERİ PAYLARI HESABI	373.224,99
13	KURUM ALACAKLARI	0,00	368	VADESİ GEÇMİŞ, ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER HESABI	I 0,00
14	DİĞER ALACAKLAR	189,25	37	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	139.932,56
140	KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	189,25	372	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	139.932,56
15	STOKLAR	0,00	38	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	197.747,54
150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	0,00	381	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	197.747,54
16	ÖN ÖDEMELER	197.418,90	39	DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	0,00
160	İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI	0,00	391	HESAPLANAN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	0,00
161	PERSONEL AVANSLARI HESABI	0,00	4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	37.762.945,51
162	BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	197.418,90	40	UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	28.048.888,20
18	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER	0,00	400	BANKA KREDİLERİ HESABI	28.048.888,20
19	DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	28.122.504,42	41	UZUN VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR	0,00

www.balioglu.net

190	DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	28.122.504,42	42	FAALİYET BORÇLARI	0,00
191	İNDİRİLECEK KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	0,00	43	DİĞER BORÇLAR	5.518.462,87
2	DURAN VARLIKLAR	95.940.559,86	438	KAMUYA OLAN ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ BORÇLAR HESABI	5.518.462,87
21	MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	0,00	44	ALINAN AVANSLAR	0,00
22	FAALİYET ALACAKLARI	561.960,19	47	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	4.195.594,44
222	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	498.060,19	472	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	4.195.594,44
227	DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	63.900,00	48	GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	0,00
23	KURUM ALACAKLARI	0,00	49	DİĞER UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0,00
24	MALİ DURAN VARLIKLAR	3.675.722,13	5	ÖZ KAYNAKLAR	91.401.930,11
240	MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	3.575.922,13	50	NET DEĞER	43.155.794,64
241	MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	99.800,00	500	NET DEĞER HESABI	43.155.794,64
25	MADDİ DURAN VARLIKLAR	91.702.877,54	51	DEĞER HAREKETLERİ	0,00
250	ARAZİ VE ARSALAR HESABI	5.758.382,51	52	YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI	0,00
251	YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	29.444.058,09	57	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	38.164.247,27
252	BİNALAR HESABI	48.225.118,72	570	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	38.164.247,27

www.balioglu.net

253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	2.047.762,20	58	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	0,00
254	TAŞITLAR HESABI	3.545.835,12	59	DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	10.081.888,20
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	1.666.412,67	590	DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	10.081.888,20
257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-19.453.002,49			
258	YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	20.468.310,72			
26	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00			
260	HAKLAR HESABI	311.083,50			
268	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-311.083,50			
28	GELECEK YILLARA AİT GİDERLER	0,00			
29	DİĞER DURAN VARLIKLAR	0,00			
294	ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	93.823,44			
299	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-93.823,44			
AKTİF TOPLAMI		**139.948.100,22**	**PASİF TOPLAMI**		**139.948.100,22**
900	GÖNDERİLECEK BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	0,00	901	BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	0,00
910	TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	3.062.474,41	905	KULLANILACAK ÖDENEKLER HESABI	0,00

www.balioglu.net

920	GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI		2.483.141,28	911	TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI		3.062.474,41
990	KİRAYA VERİLEN DURAN VARLIKLAR		236.311,36	921	GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI		2.483.141,28
				999	DİĞER NAZIM HESAPLAR KARŞILIĞI HESABI		236.311,36
NAZIM AKTİF TOPLAMI			**5.781.927,05**	**NAZIM PASİF TOPLAMI**			**5.781.927,05**
GENEL TOPLAM			**145.730.027,27**	**GENEL TOPLAM**			**145.730.027,27**

www.balioglu.net

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU					
Hesap Kodu	**Giderin Türü**	**2018 (TL)**	**Hesap Kodu**	**Gelirin Türü**	**2018 (TL)**
630.1	Personel Giderleri	8.625.228,78	600.1	Vergi Gelirleri	14.598.457,08
630.2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.318.948,99	600.3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.011.327,36
630.3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	13.158.642,35	600.4	Alınan Bağış ve Yardımlar	473.327,34
630.4	Faiz Giderleri	2.625.855,44	600.5	Diğer Gelirler	24.123.672,40
630.5	Cari Transferler	345.159,03			
630.7	Sermaye Transferi	9.371,25			
630.12	Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	258,71			
630.13	Amortisman Giderleri	3.057.575,52			
630.14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	1.556.764,98			
630.20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	403.113,93			
630.99	Diğer Giderler	23.977,00			
	GİDERLER TOPLAMI	**31.124.895,98**		**GELİRLER TOPLAMI**	**41.206.784,18**
				FALİYET SONUCU(+/-)	**10.081.888,20**